

anahtar teslimi götürü bedel ve açık ihale usulü ile ihalesi Uygulama projesinde bulunan imalatlar ilave iş kapsamında yükleniciye ödenip ödenmeyeceği

Saymanlık Adı : Çanakkale Belediyesi

Yılı : 2009

Tutanak No : 39792

Tutanak Tarihi : 16.12.2014

3- 1140 sayılı ilamın 9 uncu maddesiyle; Gürbüzler İnşaat yüklenimindeki 5.762.000 TL sözleşme bedelli, 25.05.2005 tarihinde anahtar teslimi götürü bedel ve açık ihale usulü ile ihalesi yapılan Esenler III. Kısım Toplu Konut İnşaatı İle Ada İçi Alt Yapı ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşinde, mimari tatbikat projeleri ile özel ve genel teknik şartnamelerde bulunmasına rağmen; yangın merdiveni, asansör makine dairesi, çatı olukları, pencere söveleri, pencere kör kasaları ve baca şapkalarının "ilave iş" kapsamında değerlendirilerek, adı geçen imalatlar için mükerrer olarak ayrıca ödeme yapıldığı gerekçesiyle 14.722,38 TL.'ye tazmin hükmü verilmiştir.

Dilekçi dilekçesinde :

Yüksek Fen Kurulunun 22.06.2005 tarih ve 2005/066 nolu kararında; "..... Anahtar Teslim Götürü Bedeli olarak sözleşmeye bağlanan bir iş kapsamında yapılması öngörülen bir imalatın; ihale dokümanlarından olan, uygulama projesinde, mahal listesinde veya varsa teknik şartnamesinde, ayrı ayrı,

birbirleriyle çelişmeden, detayları ve yapım şartlarıyla birlikte açık olarak yer alması, öncelikle istenilen bir husustur. Ancak, bir imalata, özellikle uygulama projesinde detaylarıyla yer verilmiş olması, o imalatın sözleşme kapsamı dahilinde olduğunun kabulünü gerektirir.

Ayrıca, işe ait Sözleşmenin 6,1 madde bendinde; “Bu sözleşme, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.” Hükmü mevcut bulunmaktadır. Buradan anlaşılması gereken husus; uygulama projelerindeki imalat detaylarından hareketle yapım şartlarının belirlenmesi, metrajların tespit edilmesi ve bu tespitlerin mahal listelerine aktarılması gerektiği hususudur. Mahal listesinin dayanağı uygulama projesi olmakta, yüklenicilerin tekliflerini de buna dayalı olarak verdikleri kabul edilmektedir” Denildiğini,

Yukarıda yer verilen karar gereği bir imalatın yüklenici teklifi kapsamında olması için uygulama projelerindeki imalat detaylarından hareketle yapım şartlarının belirlenmesi, metrajların tespit edilmesi ve bu tespitlerin mahal listelerine aktarılması gerekmektedir. Yüklenici teklifleri de bu uygulama projelerindeki imalat detaylarına dayalı olarak verildiğini,

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa göre; Anahtar teslimi götürü bedel işlerde yüklenicinin teklif bedelini hazırlarken, ilgili işe ait uygulama projeleri, bu uygulama projelerine dayanarak hazırlanan mahal listeleri ve o işe özel hazırlanmış teknik şartnameleri esas alarak, gerekli piyasa fiyat araştırmalarını yapması ve günün şartlarına uygun teklif bedelini belirlemesi istendiğini,

Uygulama projeleri yapılacak imalatı belirtir ve esastır. Mahal listeleri ve özel teknik şartnameler bu uygulama projelerine göre düzenlenir. Mahal listeleri uygulama projesinde belirtilen mahallerdeki imalatın hangi iş

kalemlerini içerdiğini gösterir. Özel teknik şartnameler ise bu iş kalemlerinin teknik özelliklerini belirtir. Buradan anlaşılacağı üzere, mahal listeleri ve özel teknik şartnameler, uygulama projelerine dayalı ve birbirini tamamlayan nitelikte olmalıdır. Bu da gösteriyor ki, temel baz alınması gereken uygulama projeleridir. Uygulama projesinde bulunmayan bir imalatın, mahal listeleri ve özel teknik şartnamelerde de bulunmayacağı açıktır. Ayrıca bina işlerinde uygulama projesinin yapılması zorunludur. Ancak 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu kapsamındaki toplu konut projeleri için, bina işlerinde uygulama projesi yapılması zorunluluğuna istisna getirildiğini,

Genel Teknik Şartnameler ise, uygulama projelerinde yer alan imalat kalemlerinin teknik tarifini yapmaktadır. Uygulama projesinde bulunmayan bir imalatın Genel Teknik Şartnamede geçiyor olması gibi bir iddia ile yapılması gerekliliği öne sürülemez. Çünkü; Genel Teknik Şartname, o işe ait hazırlanmış bir şartname olmadığı gibi ülke çapında yapılan, her türlü ihalelerde kullanılan iş kalemlerinin teknik tarifine yönelik hazırlandığını, Genel Teknik Şartname'de bulunuyor iddiasıyla o işe ait uygulama projelerinde bulunmayan işler, yükleniciye yaptırılmayacağını, Böyle bir anlayış Genel Teknik Şartname'de yer alan bütün imalat kalemlerinin yükleniciye yaptırılabilmesi anlamına gelir ki; böyle akla aykırı bir uygulama düşünülmemeyeceğini,

Yangın Merdiveni; 7 blok kapsamında ilave iş olarak yaptırılan yangın merdivenlerinin metraj cetvelleri incelendiğinde taşıyıcı kısmı yani merdiven basamakları betonarme olup, kapılar ve korkulukları 23.152 poz no kapsamında kare-dikdörtgen kutu profiller ile yapıldığını, Uygulama projesi eklerinden olan Betonarme-Statik Proje (Kalıp Planı+Kirişler) (Ek;l) incelendiğinde yangın merdiveni benzeri olan kat merdiveninin detayı bu proje kapsamında gösterilmiş ancak yangın merdiveni detayına yer verilmemiş, yalnızca yangın merdiven boşluğuna yer verildiğini, Dolayısıyla işe ait

uygulama projesi yalnızca mimari proje olmayıp, betonarme-statik projeyi de kapsadığına ve uygulama projesi kapsamında ki tüm projeler birbirini tamamlayıcı olduğuna göre; nasıl ki bir binanın kolon kiriş taşıyıcı sistem detaylan(demir, beton) betonarme projesinde bulunmadan binanın yapılması ve buna ait teklif fiyat çıkarılması mümkün değil ise, betonarme imalat olan ve betonarme projesinde bulunmayan yangın merdivenlerinin yapılamayacağı ve buna ait bir fiyatın ihale öncesi yaklaşık maliyette ve anahtar teslim götürü bedel de öngörülemeyeceği açıktır. Betonarme yapılan bir imalatın betonarme projesinde yer almaması idaremizin anılan imalatı sonradan yaptırma niyetini gösterdiğini, Kaldı ki yangın merdiveni bina imalatlarının olmazsa olmaz mütemmim cüzü olmayıp, tamamlayıcı cüzü mahiyetinde olduğunu, Yangın merdivenleri olmadan da binanın yapılması mümkün olduğu halde binanın mütemmim cüzü olan kolon-kiriş olmadan binanın tamamlanmasının mümkün olmadığını, Yangın merdiveni betonarme olması yanında metal aksam üzerine de inşa edilebilen seçime tabi bina tamamlayıcı imalatlarından olduğunu, Dolayısıyla idarece işin ilk projesi kapsamında daha sonra tercih değişebilir diye betonarme yangın merdivenine yer verilmemiş, akabinde ihale sonrasında yapılan araştırmalar sonrasında metal yangın merdiveni yerine betonarme yapılmasının daha uygun olacağı düşünülerek anılan imalat ilave iş olarak % 10 kapsamında aynı yükleniciye yaptırıldığını,

Mimari tatbikat projeleri işe ait teknik çizim ve ölçülendirmeyi belirtir. Uygulama projeleri betonarme(statik), mimari, elektrik ve makine uygulama projeleridir. Nasıl ki; elektrikle ilgili bir imalatın yapılmasında, makine projesi baz alınmazsa; betonarme imalat olan yangın merdivenlerinin yapılmasında mimari projeler de baz alınmaz. Betonarme uygulama projesinin (Ek:l) baz alınması gerekliliği açıktır. Betonarme uygulama projesinde yer almayan bir imalatın yükleniciye bedelsiz yaptırılmayacağı; ancak zorunluluk arz etmesi sebebiyle %10 iş artışı dahilinde yaptırılması gerekliliği ortada olduğunu,

Ayrıca işe ait sözleşme eki mahal listesi ve pursantajlar incelendiğinde ilave iş kapsamında yaptırılan yangın merdiveni metal aksamının yapıldığı 23.152 poz nolu imalat birim fiyat pozuna yer verilmediği, 23.152 poz nolu imalata mahal listesi ve pursantaj cetvelleri kapsamında yer verilmemesi göstermektedir ki; idarece yangın merdiveni ihaleye esas ilk sözleşme ve özel teknik şartname kapsamında düşünülmemiş, akabinde encümen kararıyla yangın merdiveninin betonarme olması kabul edilerek ilave iş kapsamına dahil edildiğini,

Sözleşme ekleri incelendiğinde; yangın merdiveni yalnızca mimari planda görülmekte diğer uygulama projeleri (betonarme-statik proje), mahal listesi, özel teknik şartname, pursantajlar kapsamında yer almadığını,

Sorguda ayrıca; sözleşmenin 9.4. maddesi kapsamında yüklenicinin işin yapımı sırasında yürürlükte ki mevzuat hükümlerine uymakla yükümlü olduğu belirtilerek yangın merdiveninin "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik" hükümleri kapsamında yapılmasının zorunlu olduğu belirtildiğini, Elbette ki binalarda yangın merdiveni olması zorunluluktur. Ancak bu zorunluluk Yönetmeliğin 5.Maddesi gereği binanın yapı kullanma izin belgesi ve/veya çalışma ruhsatı alacak bina sahibi açısından bir zorunluluktur. Yoksa bina sahibi adına binayı yapan yüklenicinin yapım zorunluluğu ancak bedelinin ödenmesi şartıyla Yönetmelikte öngörülen esaslar muvacehesinde yapma zorunluluğu olduğunu,

Sözleşmenin 9.4. maddesinin yükleniciye bakan yönü yapmış olduğu imalatlar, çevre şartları, iş güvenliği, işçi sağlığı, sosyal güvenlik ve vergi vb. mevzuatı noktalarında olduğunu,

Yangın merdiveninin diğer unsurları olan sıva, boya tuğla duvar imatları da ilave iş kapsamında yapıldığını,

Ayrıca sorguda yer verilen Özel Teknik Şartnamenin 12. Maddesi uygulama projesi kapsamında betonarme-statik projede yer alamayan yangın merdiveni yerine uygulama projeleri ve mahal

listeleri kapsamında ki imalatlar için uygulanacaktır. Zira madde hükmünde açıkça "proje ve mahal listeleri" denilerek iki şartın birlikte gerçekleşmesine yer verilmiş, proje veya mahal listeleri denilmemiştir. Dolayısıyla proje ve mahal listesinde aynı anda yer verilen imalat kalemlerine ilişkin detaylar yüklenici tarafından hazırlanıp uygulanacaktır. Örnek vermek gerekir ise; proje, mahal listesi ve pursantaj kapsamında yer alan 23.241/A poz no kapsamında yapılacak pencerelerin şekline ait detay, 23.176,23.101 poz no kapsamında metal imalatların yapım detayları (kaçlık demir-lama kullanılacağı, şekli vs.) olduğunu,

İnşaat Özel Teknik Şartnamesi'nin 12.maddesinde belirtilen husus; proje ve mahal listelerinde bulunan imalatlara ait detaylar için geçerli olduğunu, Örneğin, projesinde bulunan demir kapıların sürgülü mü, kilitli mi, yoksa asma kilitli mi yapılacağı detaylarda öngörülmemiş ise yüklenici tarafından detaylandırılıp, kontrolün onayından sonra yapılacağı kastedilmiştir. Bu ve benzeri imalat detaylarının gözden kaçabileceği düşünülerek bu maddeye yer verildiğini,

Asansör Makine Dairesi; Sorgu da yer verilen asansör makine dairesi; kat mimarisini gösterir kat planları kapsamında yer almamakta ancak görünüşler kısmı çatı kısmı görünüşünde adı belirtilmeksizin bir yükselti olarak görüldüğünden; (Bu yükselti asansör kuyusu üzerinde olduğu için) tarafınızca asansör makine dairesi olarak addedilmiştir. Yani mimari kat planı içerisinde asansör makine dairesi planı yer almadığı gibi, mimari projenin çatı katı planı üzerine de işlenmemiş, ayrıca betonarme aksamı var olduğu halde betonarme-statik projede de yer almadığını,

İşe ait Sözleşme eki Elektrik Tesisatı Genel Şartnamesinin "Asansör Tesisatı" başlıklı 4. Bölümü "Makine dairesi ve makine" başlıklı 6.1 maddesinde; ".... Makine dairesine çıkmak için çatıya çıkmak icap ettiği takdirde böyle yerlerde sağlam, kolaylıkla çıkılabilen sabit merdivenler bulunmalıdır." Denildiğini,

Anılan şartname hükmü de göstermektedir ki; asansör makine dairesinin çatıda olması özel durum olup, bu durumun gerekmesi halinde sağlam ve kolay çıkılabilen merdiven yapılması gerektiğini,

Şartnamenin 17.7 maddesi "Asansör tahrik makinesinin bulunduğu zeminin statik mukavemet hesapları (bilhassa makine dairesi üstte olduğu zaman) hususuna hassasiyetle dikkat edilmelidir." Hükmü gereği makine dairesinin üstte ve çatıda olması özel durumu nedeniyle bu kapsamda ki yapılan işler standart dışı olması hasebiyle ilave iş kapsamında yaptırıldığını,

Özel Teknik Şartnamenin 12. Maddesi gereği proje ve mahal listesinde aynı anda yer verilen imalatların detayları yüklenici tarafından hazırlanıp bedelsiz uygulanacaktır. Oysa sorguda ve yukarıda yer verildiği üzere yapılan imalatın çatıda olması dolayısıyla özel durum olması ve çatıda yer verilen makine dairesine ulaşmak için son kattan koridor açılması, 23.152 poz no kapsamında ana kapı ve çatıya geçiş için kapı, asansör önü parmaklık ve havalandırma panjuru yapılması imalatlarının ilave iş olmasını gerektirdiğini,

Elektrik özel teknik şartnamesinin 15. maddesinde makine dairesinin asansör kuyusu üzerinde olacağına değinilmiş olması, betonarme imalat olan ve betonarme uygulama projesinde yer almayan asansör makine dairesinin bedelsiz yaptırılabilceği anlamına gelmediğini,

Betonarme imalat olan asansör makine dairesinin de yapılmasında betonarme uygulama projesinin (Ek: 1) baz alınması gerekliliğini,

Asansör makine dairesi ilave işi kapsamında yapılan son kattan koridor açılması ve makine dairesi betonarme, duvar, sıva işleri pozları mahal listesi ve pursantajda yer almasına karşın iş artışı olmasından dolayı bedeli yükleniciye ödenecek imalatlar olduğunu,

Ayrıca özel teknik şartname, pursantaj ve mahal listesinde yer

almayan 23.152 poz no kapsamında ana kapı ve çatıya geçiş için kapı, asansör önü parmaklık ve havalandırma panjuru yapılması imalatlarının bedellerinin ise yeni imalat kalemi olması noktasından ödeneceğini,

Çatı Olukları; Sorgu da yer verilen çatı oluklarının mimari projede yer alması; kat mimarisini gösterir kat planları kapsamında yer almamakta ancak görünüşler kısmı çatı kısmı görünüşünde adı belirtilmeksizin görüldüğünden; tarafınızca ihale kapsamında yapılacak imalat olarak addedildiğini,

Çatı olukları ilave iş kapsamında ödemesi yapılan imalat kalemleri incelendiğinde betonarme, duvar ve sıva imalatı kalemlerinin yer alamadığı görüleceğini, Yani yükleniciye görünüşler kapsamında görünen çatı parapetleri (çatı kenar yükseltileri) imalatı bedelleri ayrıca ödenmemiş sözleşmesi kapsamında addedildiğini,

Çatı arasına suya hassas izocam yayıldığından, ilgili imalatımızda suyun sızdırmazlığını sağlamamız çok önemli olduğundan, proje kapsamı dışında olukların altına özel bir yalıtım daha yapılarak ileride deformasyonla sızdırma yapabilecek olukların sızdırmazlığının sağlanması düşünüldüğünü,

Ancak yukarıda yer verilen YFK kararı ve özel teknik şartnamenin 12. Maddesi beraber değerlendirildiğinde; uygulama projesinde detayı belirtilmeyen ve mahal listesi, özel teknik şartname, porsantaj da yer verilmeyen 27.581 poz no tesviye tabakası, 27.586 poz no şap ve 19.045/2 poz nolu izolasyon imalat kalemlerinin ihale öncesi teklif bedelde öngörülemeyeceği sebebi ile ilave iş kapsamında değerlendirilmesinin zorunlu olduğunu,

Elbette ki uygulama detayı olan imalatların genel teknik şartname ve fen-sanat kuralları muvacehesinde yapılması zorunludur. Ancak bu durum uygulama projesi ve mahal listesinde belirtilen imalatlar için geçerli olup, uygulama

projesi, mahal listesi, özel teknik şartname ve pursantaj da yer verilmeyen imalatların sadece genel teknik şartname ve fen-sanat kuralları gerekçe gösterilerek yaptırılması sözleşme hükümlerinin dışında iş yaptırmak olarak addedileceği için tarafımızca ilave iş kapsamında değerlendirilmiştir. Sözleşme eklerinde yer verilmeyen hiçbir imalatın bedeli ödenmeden yükleniciye yaptırılmayacağı açıktır. Fen-sanat kuralları ve genel teknik şartnamede tanımı yapılan ama sözleşme kapsamında olmayan her imalatın bu iş kapsamında yükleniciye ücretsiz yaptırılması gibi gerçeklerden yoksun butlan bir hükme ulaşılmasına neden olacağını,

Pencere Söveleri; Sorgu da yer verilen pencere söveleri; kat mimarisini gösterir kat planları kapsamında yer almamakta ancak görünüşler kısmında adı ve detayı belirtilmeksizin çizgi olarak görüldüğünden; tarafınızca ihale kapsamında yapılacak imalat olarak addedildiğini,

Yukarıda ki maddelerde de açıklandığı üzere YFK kararı ve özel teknik şartnamenin 12. Maddesi beraber değerlendirildiğinde; uygulama projesinde detayı belirtilmeyen ve mahal listesi, özel teknik şartname, pursantaj da yer verilmeyen, yeni bir iş olan ve 19.053/1 poz no kapsamında yükleniciye yaptırılan pencere sövesi imalatının ilave iş kapsamında değerlendirilmesinin zorunlu olduğu görüleceğini,

Yapılan pencere sövesi imalatlarına ait ataşman yapılmamış olması hata olsa da imalatın yerinde yapılmış olması gerçeğini ortadan kaldırmadığını, Bu imalat ve detayları işin bitiminde idareye teslim edilen as-built projeler kapsamında gösterileceğini,

Pencere Kör Kasaları; Genel Teknik Şartnameler sözleşmesi kapsamında yapımına yer verilen imalatların yapım şartlarının düzenleyen hükümler olup, bir imalatın noksansız yapılmasına esas tüm yardımcı imalatlara da bu şartnamelerde yer verilir. Ancak şartname bir ödeme belgesi değildir. Ödeme ile ilgisi sözleşmesi kapsamında yapılması istenilen imalatın bedelinin

yapım şartları esas alınarak belirlenmesidir. Ancak bu yapım şartları bedeli ayrı her bir imalat için ayrı olduğundan bir imalat için gerekli başka bir imalat bedelinin de önceki imalat kapsamında olduğunu ileri sürmek imkansız olacaktır,

23.241/1A pozunun yapım şartlarının kör kasa imalatını kapsamadığı görüldüğünü, Bahsedilen ayrı bir pozla ödenen önceden imal edilmiş pencere kör kasalarına, PVC doğramanın montaj edileceğini, Yapım İşleri Genel Teknik Şartnamesi ülke çapında yapılacak PVC doğramaların teknik açıdan tarifini yapmaktadır. İşe ait 23.241/A pozunu kapsamadığı uygulama projeleri, mahal listeleri ve özel teknik şartnamelerde bulunmayan, teknik olarak yapılma zorunluluğu arz eden ayrı bir poz numarası ile ödenen pencere kör kasalarının bedelsiz yaptırılmayacağını,

Şöyle ki; 25.048 poz nolu imalat duvara yapılıyor diye 27.531 poz nolu duvar imalat bedelinin 25.048 poz no kapsamında olduğu ileri sürülemediğine göre; 23.241/A poz no imalatın yerleştirildiği 23.152 poz nolu kör kasa imalat bedellerinin de 23.241/A poz no bedeli içerisinde olduğu ileri sürülemeyeceğini,

Uygulama projesinde detayı belirtilmeyen ve mahal listesi, özel teknik şartname, pursantaj da yer verilmeyen, yeni bir imalat olan ve 23.152 poz no kapsamında yükleniciye yaptırılan kör kasa imalatlarının ilave iş kapsamında değerlendirilmesinin zorunlu olduğu görüleceğini,

Baca Şapkaları; Sorguda da yer verildiği üzere mimari projenin çatı planı kısmı ve görünüşler kısmında bacalar görülmekte ancak baca üzeri şapkalar görülmediğini, Elbette ki baca üzeri şapka olması fen-sanat kuralı gereğidir. Ancak idarece yüklenici tarafından yapılacağı uygulama detay projesinde, mahal listesi, özel teknik şartname, pursantaj da belirtilmeyen bir imalatın bedelsiz olarak yükleniciye yaptırılmayacağını,

Baca şapkaları proje, mahal listeleri ve özel teknik şartnamelerde yer almamaktadır. Baca şapkası ayrı bir imalat olarak değerlendirilmelidir. Birçok yapım şekli vardır. (Taş, tuğla, beton, sac gibi) Projesinde bulunmayan ve çeşitli malzemelerden yapılabilen baca şapkalarının ihale öncesi bedelinin öngörülemediğini, Uygulama projesi ve detayı olmayan idarece sac olarak yapılması öngörülen bu imalatların bedelsiz yaptırılmasının mümkün olmadığı %10 kapsamındaki iş artışı dahilinde yaptırılması gerekliliğini,

Yukarıda ki maddelerde de açıklandığı üzere YFK kararı ve özel teknik şartnamenin 12. Maddesi beraber değerlendirildiğinde; Uygulama projesinde detayı belirtilmeyen ve mahal listesi, özel teknik şartname, pursantaj da yer verilmeyen ve poz nosu belirtilmeyen mozaik harpuşa üzerine sac olarak yaptırılan baca şapkaları imalatının yeni bir imalat olarak ilave iş kapsamında değerlendirilmesinin zorunlu olduğunu,

Sonuç; Elbette ki; uygulama projesi ve mahal listesinde detayı belirtilmiş bir imalatın pursantajda olmadığı iddiasıyla ödenmemesi mümkün olmadığı gibi, uygulama projesi ve mahal listesinde detayı verilmemiş bir imalatında ilave iş kapsamında yükleniciye ödeneceğini, İmalata ait detay sözleşme eklerinden hiç birinde yer almamış ise bu durumda sözleşme eki ise (pursantajlar noter onaylı sözleşme ekidir.) değil pursantaja yaklaşık maliyet hesap cetvellerine dahi müracaat edileceği Yüksek Fen Kurulunun 10/01/2007 tarih ve 2007/002 nolu kararında;

“..... Yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği proje olarak tanımlanan Uygulama Projesinde; binanın ön ve arka cepesinde 6.75 kotuna kadar görülen taş kaplamanın cins, tip ve ebadı ile yapım şartlarına ait herhangi bir ayrıntının olmadığı, ancak, bu imalatın projede görüldüğü sebebiyle, bina ön ve arka cephenin 6.75 koduna kadar asgari şartları taşıyan standartlara uygun taş kaplama, diğer yüzeylerin ise projede belirtildiği şekilde silikon ve texture boya olarak yaptırılması gerektiği düşünülmekle beraber, ihale öncesinde

yaklaşık maliyetin tespiti çalışmalarında, bina dış cephesi için nasıl bir imalat düşünüldüğünün idaresince değerlendirilmesi gerektiği sebebiyle, bu konuya ilişkin kararın idaresince verilmesinin daha doğru olacağı görüşüne varılmıştır.” açıkça belirtildiğini,

Yukarıda yer verilen açıklamalar göstermektedir ki; ilave işlerin %10 kapsamında yaptırılması mevzuata uygun olup, kamu zararı kapsamında değerlendirilemeyeceğini,

İlam hükmü üzerinde yapılan incelemede görülmektedir ki, savunmanın ana temasını oluşturan (idaremizce yüklenici tarafından yapılan imalatlar aşağıdaki hükme göre değerlendirildiği halde); Yüksek Fen Kurulunun 22.06.2005 tarih ve 2005/066 nolu kararında;

“..... Anahtar Teslim Götürü Bedeli olarak sözleşmeye bağlanan bir iş kapsamında yapılması öngörülen bir imalatın; ihale dokümanlarından olan, uygulama projesinde, mahal listesinde veya varsa teknik şartnamesinde, ayrı ayrı, birbirleriyle çelişmeden, detayları ve yapım şartlarıyla birlikte açık olarak yer alması, öncelikle istenilen bir husustur. Ancak, bir imalata, özellikle uygulama projesinde detaylarıyla yer verilmiş olması, o imalatın sözleşme kapsamı dahilinde olduğunun kabulünü gerektirdiğini,

Ayrıca, işe ait Sözleşmenin 6,1 madde bendinde; “Bu sözleşme, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak toplam bedel üzerinden akdedilmiştir.” Hükmü mevcut bulunmaktadır. Buradan anlaşılması gereken husus; uygulama projelerindeki imalat detaylarından hareketle yapım şartlarının belirlenmesi, metrajların tespit edilmesi ve bu tespitlerin mahal listelerine aktarılması gerektiği hususudur. Mahal listesinin dayanağı uygulama projesi olmakta, yüklenicilerin tekliflerini de buna dayalı olarak verdikleri kabul edilmektedir” Denildiğini,

Yukarıda yer verilen karar gereği bir imalatın yüklenici teklifi kapsamında olması için uygulama projelerindeki imalat detaylarından hareketle yapım şartlarının belirlenmesi, metrajların tespit edilmesi ve bu tespitlerin mahal listelerine aktarılması gerektiğini,

Yüklenici teklifleri de bu uygulama projelerindeki imalat detaylarına dayalı olarak verilmektedir. Kısmı rapor aşamasında bir bütün olarak değerlendirilmemiş, savunma bu kısmı yok sayılarak ilama hükmedildiği kanaati hasıl olmuştur. Yüce heyetinizce ilama esas değerlendirmesi eksik yapılan savunmaların yukarıda yer verilen açıklamalar muvacehesinde bir bütün olarak değerlendirilerek sorgunun kaldırılmasını talep etmektedirler.

Sayıştay Savcılığının karşılmasında:

“Yüksek Fen Kurulunun 22.06.2005 tarih ve 2005/066 no lu kararı ile Özel Teknik Şartnamenin 12. maddesi gereği, projede ve mahal listesinde aynı anda yer alan imalatların Anahtar Teslimi Götürü Bedeli olarak sözleşmeye bağlanan iş kapsamında yapılma mecburiyeti olduğu halde mahal listesinde yer almayan imalatların aynı kapsamda yapılma mecburiyetinin bulunmadığını, bu durum karşısında proje ve mahal listesinde yer almayan imalatların %10 keşif artışı kapsamında yapılmasının yasal olduğunu,

Ayrıca Binaların Yangından Korunması Hakkındaki yönetmeliğin 9.4. maddesi gereği binalarda yangın merdiveninin yer alması mecburi olmakla birlikte bu mecburiyet aynı yönetmeliğin 5. maddesi gereği binanın yapı kullanma ve yapı izin belgesi alacak bina sahipleri için geçerli olup bedelinin ödenmesi halinde ancak yüklenici firmaya yaptırılabilceğini,

İleri sürerek tazmin kararının kaldırılmasını” istemektedir. Yüksek Fen Kurulunun 22.06.2005 tarih ve 2005/066 no lu kararı ile Özel Teknik Şartnamenin 12. maddesine göre Anahtar teslimi götürü bedelle ve açık ihale usulü ile yapılan işlerde mimari

uygulama projesinde yer alan işlerin aynı zamanda uygulama projelerinde ve mahal listelerinde yer alması esastır. Bu durum karşısında sadece Mimari tatbikat projesinde görünen yangın merdiveni, asansör makine dairesi, çatı olukları, pencere söveleri ve Baca şapkaları imalatlarının uygulama projesi ve mahal listesinde bulunmaması halinde 4734 sayılı Kanununun 24. maddesi gereği ihale bedelinin %10 kadar oran dahilinde keşif artışına gidilmesi ile keşif artışı kapsamında yapılan imalatlar ilgili ödemeler yasal olduğundan tazmin kararının kaldırılmasına,

Diğer taraftan pencereler PVC sert plastik doğramadan yapılması ile ilgili fiyat analizi içinde Pencere kör kasalarının ait imalat kalemi bulunduğundan anılan işin %10. ilave iş kapsamına sokulması yasal olmadığından söz konusu kısma isabet eden tazmin kararının tasdikine,"denilmiştir.

Rapor dosyası ve eki belgeler incelendiğinde;

Dilekçi dilekçesinde; Yüksek Fen Kurulunun 22.06.2005 tarih ve 2005/066 sayılı kararından bahsetmişlerdir. Yüksek Fen Kurulunun "uygulama projelerindeki imalat detaylarından hareketle yapım şartlarının belirlenmesi, metrajların tespit edilmesi ve bu tespitlerin mahal listelerine aktarılması gerektiği hususudur. Mahal listesinin dayanağı uygulama projesi olmakta, yüklenicilerin tekliflerini de buna dayalı olarak verdikleri kabul edilmektedir" şeklindeki görüşü, ilamda ileri sürülen hususları desteklemektedir. Ayrıca işe ait İnşaat Özel Teknik Şartnamesinin 12 nci maddesinde ise, proje ve mahal listelerinde belirtilen ancak detay verilmeyen imalat kalemlerine ilişkin imalat detayları yüklenici tarafından hazırlanıp kontrollüğün onayından sonra uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Sorumlular uygulama projesinde detayı belirtilmeyen ve mahal listesi, özel teknik şartname, porsantaj da yer verilmeyen imalatların ilave iş kapsamında yaptırılabilceğini iddia etmektedir. Porsantaj listeleri, yaklaşık maliyette yer alan imalatlar ve imalat yüzdeleri üzerinden ödeme yapmak amacıyla kullanılmaktadır.

Pursantaj listelerinin ihale dokümanları ile her hangi bir ilişkisi bulunmamaktadır. İnşaat Özel Teknik Şartnamesinin 12. Maddesindeki “proje ve mahal listelerinde belirtilen ancak detay verilmeyen imalat kalemlerine ilişkin imalat detayları yüklenici tarafından hazırlanıp kontrollüğün onayından sonra uygulanacaktır.” şeklindeki hüküm gereği, imalat kalemlerine ilişkin detayların ihaleden önce de idareden yazılı açıklama istenerek öğrenilmesi mümkün olabilirdi. Neticede, ilave iş kapsamında yapılıp da ilama alınan bütün imalat kalemleri uygulama projesinde mevcuttur ve bu durum sorumlular tarafından da inkar edilmemektedir. Zaten ilave iş kapsamında yaptırılan ve uygulama projelerinde yer verilmeyen imalatlar ilama alınmamıştır. Eğer yapılacak olan imalat; 1. Proje veya detay proje veya kesitlerin, 2. Mahal listelerinin, 3. Özel ve Genel teknik şartnamelerin, herhangi birinde öngörülmüş ise anahtar teslim götürü bedel işlerde “ilave iş” kapsamına sokulamaz ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca bir ödeme yapılamaz.

Yangın merdiveni, asansör makine dairesi, çatı olukları ve pencere söveleri uygulama projesinde yer almaktadır. Pencere kör kasaları ise Sert Plastik (PVC) Profilleri ve Bu Profillerle Yapılan Doğrama İmalatı Genel Teknik Şartnamesinde kör kasa ve profillerin, doğru kapı ve pencere yapımı için gerekli malzemeler olduğu belirtilmiştir. Genel teknik şartnameler sözleşme eki olduğuna göre, pencere kör kasalarının ilave iş olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Baca şapkalarının ise, fen ve sanat kuralları gereği yapılması zorunludur.

Esenler III. Kısım Toplu Konut İnşaatı İle Ada İçi Alt Yapı ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşine ait idari şartnamenin 6 ncı maddesinde, ihale dokümanının kapsamı belirlenmiştir. Bu maddeye göre ihale dokümanı; idari şartname, işin uygulama projeleri ve hesapları, sözleşme tasarısı, yapım işleri genel şartnamesi, mahal listesi, özel ve genel teknik şartnameler, zemin etüt raporu, pursantaj cetveli ve standart formlardan

oluşmaktadır. Sözleşmenin 6 ncı maddesinde ise; bu sözleşmenin anahtar teslim götürü bedel sözleşme olduğu, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve buna ilişkin mahal listelerine dayalı olarak işin tamamı için teklif edilen bedel üzerinden akdedildiği, yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde yüklenicinin teklif ettiği toplam bedelin esas alınacağı belirtilmiştir. İşe ait İnşaat Özel Teknik Şartnamesinin 12 nci maddesinde ise, proje ve mahal listelerinde belirtilen ancak detay verilmeyen imalat kalemlerine ilişkin imalat detayları yüklenici tarafından hazırlanıp kontrollüğün onayından sonra uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Yangın merdiveni, asansör makine dairesi, çatı olukları, pencere söveleri, pencere kör kasaları ve baca şapkaları anahtar teslim götürü bedel içinde yer almasına rağmen, "ilave iş" kapsamında değerlendirilip adı geçen imalatlar için mükerrer olarak ayrıca ödeme yapılması mümkün değildir. Şöyle ki, Yangın merdiveni, mimari tatbikat projesinin dış cephe görünüşlerinde basamakları betonarme olarak görülmekte, mimari planda da yer almaktadır. Sözleşmenin 9.4 üncü maddesinde ise; "Yüklenici ayrıca, işin yapımı sırasında yürürlükteki kanun, tüzük, yönetmelik ve benzeri diğer mevzuat hükümlerine de uymakla yükümlüdür." Denilmiştir. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde; "Bu Yönetmelik; yürürlük tarihinden sonra yapılacak yeni yapılar ile kullanım amacı değişen veya ruhsat alma zorunluluğunu gerektiren esaslı onarım ve tadilat yapılacak mevcut yapılarda ve bu Yönetmelikte belirtilen diğer yapı, bina, tesis ve işletmelerde uygulanır." 5 inci maddesinde; "Yeni yapı üretiminde veya mevcut binalardan proje değişikliği gerektiren esaslı onarım ve tadilat projelerinde, binanın özelliklerine göre Yönetmelikte öngörülen hususlara ait şartlar göz önüne alınır." 38 inci maddesinde; Yangın durumunda, bir binadaki insanların sürat ve emniyetle tahliyesinde kullanılmak üzere bu göreve özel olarak tasarlanan korunumlu merdivenlerdir. Yapının olağan merdivenlerinden yangında kullanılabilecek özellikte olanları da yangın merdiveni olarak kabul edilir." Denilmektedir. İşin yapımı sırasında, Binaların Yangından

Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda zaten yangın merdiveninin yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Mimari tatbikat projesinin dış cephe görünüşlerinde basamakları betonarme olarak görülen ve mimari planda da yer alan yangın merdiveninin, ilave iş olarak değerlendirilip anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılması mümkün değildir.

Asansör makine dairesi, mimari tatbikat projesinde yer almaktadır. İşe ait elektrik tesisatı özel teknik şartnamesinin 15 inci maddesinde, makine dairesinin asansör kuyusu üzerinde olacağı belirtilmiştir. Gerek makine dairesi gerekse buraya ulaşmak için son kattan bir koridor açılmasının, projede olmadığı gerekçesi ile ilave iş kapsamına sokulması ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılması mümkün değildir. Asansörü ve elektrik tesisat projesi bulunan konutlar için, asansör makine dairesinin projelerde bulunmadığını iddia etmek yersizdir.

Çatı olukları, mimari tatbikat projesinin çatı imalatlarının gösterildiği bölümde yer almaktadır. Yapılan konutların çatı uçları çatı parapetlerinin içinde kalmakta, çatıdan inen yağmur suları ise parapetlerin dibindeki betonarme üzerindeki oluklardan plastik borulara verilmektedir. "çatı olukları" adı altında, betonarme üzerindeki olukların altına tesviye tabakası, şap ve su izolasyonu bedeli ödenmiştir. Yüklenici sözleşme eki olan Yapım İşleri genel Teknik Şartnamesine göre, fen ve sanat kurallarına uygun olarak imalat yapmak zorundadır. Betonarme üzerinde yer alan olukların altından yağmur sularının sızma yapması aşıkardır. Bu sızmayı önlemek için elbette ki olukların altına su yalıtımı yapılacaktır. Götürü bedel teklif verilirken bu hususun düşünülmemesi imkansızdır. Projede çatı oluşu bulunduğu göre, adı geçen imalatın fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılması gerekir. Ayrıca, projede olmadığı iddia edilen hususların ataşmanlar düzenlenerek yapılması gerekir. Yapıldığı iddia edilen imalatların ataşmanları da bulunmamaktadır. Projesinde

“çatı oluşu” olarak görülen, fen ve sanat kuralları gereği yapılması gereken imalatların ilave iş kapsamına sokulması ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılması mümkün değildir.

Pencere söveleri, işe ait mimari tatbikat projelerinde görülmektedir. Pencere sövelerinden kasıt, pencerelerin dışa doğru çıkıntılı olmasıdır. Bu da tatbikat projelerinde ve bu projelerdeki dış görünüşlerde net bir biçimde görülebilmektedir. Pencere söveleri betonarme olmadığı için statik projelerde yer alması da gerekmemektedir. Zaten adı geçen imalat, 19.053/1 poz nolu ekstrüde polistren köpük ile ısı yalıtımı yapılması imalatının birim fiyatı ile ödenmiştir. Yani pencere söveleri, ekstrüde polistren köpük ile yapılmıştır. Bu imalata ait ataşmanlar da bulunmamaktadır. Çünkü pencere söveleri mimari tatbikat projesinde vardır. Projede olmayan imalatların ataşmanlarının hazırlanması gerekir. Mimari tatbikat projesinde yer alan pencere sövelerinin ilave iş kapsamına sokulması ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılması mümkün değildir.

Pencere kör kasaları ilave iş kapsamına sokulmuş ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılmıştır. Pencereler, PVC sert plastik doğramadan yapılmıştır. Genel teknik şartnameler ise ihale dökümanları arasında yer almakta ve sözleşme ekleri arasında bulunmaktadır. İşe ait İnşaat Özel Teknik Şartnamesinin 13 üncü maddesinde ise, birim fiyat tariflerinin sözleşmenin doğal eki olduğu belirtilmiştir. Sert Plastik (PVC) Profilleri ve Bu Profillerle Yapılan Doğrama İmalatı Genel Teknik Şartnamesi (1995)'nin “Kapsam” bölümü de; “Bu Şartname PVC sert plastik kapı ve pencere doğramalarıyla ilgili tüm teknik standart (TS) ve şartları içerir.” Denilmekte, “Malzemeler” bölümünde ise; “1. Sert PVC kapı ve pencere doğramaları ve bu doğramalarla birlikte kullanılan yardımcı profiller, 2. Destek sacları, metal profiller ve kör kasa profil ve saclar. 3. Bağlantı ve doğrama takımları, 4. İzolasyon contaları (EPDM lastik) ve dolgular (Poliüretan,

silikon macun v.b.)” yer almaktadır. Ayrıca adı geçen şartnamede, 4 (dört) ana grupta toplanmış olan malzemelerin ayrı ayrı teknik özellikleri belirtilmiş olup doğru kapı ve pencere yapımı için gerekli malzemeler olduğu belirtilmiştir. 23.241/1 poz nolu plastik doğramanın poz tanımında da, plastik doğramanın gerektiğinde paslanmaz vida kullanılarak kör kasalara kaynatılmak suretiyle tespitinin yapılacağından bahsetmektedir. Özel teknik şartnamede plastik doğrama imalatlarınının pvc doğrama olacağı belirtilmiştir. Sert Plastik (PVC) Profilleri ve Bu Profillerle Yapılan Doğrama İmalatı Genel Teknik Şartnamesinde ise kör kasa ve profillerin, doğru kapı ve pencere yapımı için gerekli malzemeler olduğu belirtilmiştir. Bu durumda, pencere kör kasalarının ilave iş kapsamına sokulması ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılması mümkün değildir.

Baca şapkaları ilave iş kapsamına sokulmuş ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılmıştır. Mimari tatbikat projelerinin çatılar ile ilgili bölümünde bacalar görünmektedir. Fen ve sanat kuralları gereği bacaların şapkasız olacağı düşünülemez. Götürü bedel teklif verilirken bu hususun düşünülmemesi imkansızdır. Projede baca bulunduğu göre, adı geçen imalatın fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılması gerekir. Projesinde baca bulunan, fen ve sanat kuralları gereği yapılması gereken baca şapkalarının ilave iş kapsamına sokulması ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca ödeme yapılması mümkün değildir. (Mozaik harpuşta yapılması bedeli, hesaplanan kamu zararı içerisinde bulunmamaktadır.)

Pursantaj oranlarının karşılığı olan ve yaklaşık maliyette yer alan imalat kalemlerinin haricinde yapılan her imalatın bedeli “ilave iş” kapsamında alınmıştır. Hâlbuki yaklaşık maliyette yer alan imalat kalemleri ile pursantaj oranları, yapılacak olan ödemenin miktarının tespiti dışında başka bir işe yaramamaktadır. Yüklenici, kendisine verilen projeler doğrultusunda iş yapmakla yükümlüdür. Eğer yapılacak olan

imalat; 1. Proje veya detay proje veya kesitlerin, 2. Mahal listelerinin, 3. Özel ve Genel teknik şartnamelerin, herhangi birinde öngörölmüş ise anahtar teslim götürü bedel işlerde "ilave iş" kapsamına sokulamaz ve anahtar teslim götürü bedel haricinde ayrıca bir ödeme yapılamaz. Bunun aksine bir davranış şekli, edimin ifasına hile karıştırmak anlamına gelmektedir.

Bununla birlikte anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde uygulama projeleri öncelik sıralamasında mahal listesinden önceliklidir. Uygulama projesinde bulunan fakat mahal listesinde yer almayan bir imalatın yapılması zorunluluktur. Ayrıca yukarıda da bahsedildiği üzere özel teknik şartnamede de ihale dokümanının nelerden oluştuğu ve fen ve sanat noktasında imalatın tamam olması gerektiği yapım işleri genel şartnamesinde açıkça belirtilmiştir.

Bu itibarla, dilekçi iddialarının reddedilerek 1140 sayılı ilamın 9 uncu maddesiyle 1.Daire tarafından verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE